

tibetans són uns bàrbars. Una mostra d'això és que hi ha molt poques parelles mixtes.

—Us sentiu decebut per l'actitud dels líders mundials arran de la celebració dels Jocs Olímpics de Pequín?

—Hi havia l'esperança que els jocs portarien un canvi positiu, perquè la premsa va parlar del Tibet més que mai, i també el president Sarkozy, Gordon Brown i, fins i tot, el president Bush defensaven el respecte dels drets humans al Tibet. Però a l'hora de la veritat, les qüestions econòmiques van pesar més. Tothom va anar a la inauguració dels jocs i hi va haver silenci sobre el Tibet. Per una banda estic decebut, però, per una altra, ja està bé que tot anés com va anar. El dalai-lama no era partidari del boicot, perquè considerava que els jocs eren positius per al desenvolupament i els drets humans a la Xina.

—Quan el dalai-lama diu que no vol la independència del Tibet, és sincer o només ho diu per no fer enfadar el govern xinès?

—El dalai-lama no demana la independència, sinó una autonomia àmplia, com Catalunya; amb un govern propi, educació, sanitat, policia. Però la Xina no accepta res de tot això. El dalai-lama ja ha enviat vuit delegacions a Pequín, però ha estat perdre el temps. Els xinesos porten les delegacions a fer turisme però a l'hora de la veritat no parlen de res.

—La gent del Tibet, en general, vol la independència, o és partidària de la posició del dalai-lama?

—Tots els tibetans, fins i tot el dalai-lama, vam somiar i lluitar per la independència fins els anys 80. Però aleshores, Deng Xiaoping [secretari del Partit Comunista i líder de la Xina] va dir als tibetans que si s'oblidaven de la independència hi hauria diàleg. El dalai-lama es va adonar que obtenir la independència era molt difícil i va optar pel camí intermedi; és a dir, l'autonomia. El govern xinès encara no ha donat una resposta. Ara, la majoria de tibetans han seguit el dalai-lama, tot i que una minoria de joves, tant a l'exili —el Youth Congress— com a l'interior —aquests darrers, evidentment, més amagats—, demanen la independència. Hi ha molts joves al Tibet que han

estat arrestats perquè duïen la bandera tibetana, cançons que parlen de llibertat o la imatge del dalai-lama al telèfon mòbil.

—Vós, de fet, també sou molt cautelós i mai no heu reclamat que s'aturin les relacions entre l'estat espanyol i la Xina...

—Jo no tinc poder, tot i que sovint em queixo. Fa poc ens vam manifestar arran de la visita d'una delegació comercial de la Xina. Però no tenim accés directe amb els presidents Zapatero o Montilla. Tampoc no ens farien cas. Pitjor va ser el 2007, quan el dalai-lama va visitar Catalunya i, per no fer empipar la Xina, ni el president Montilla ni l'alcalde Hereu no el van rebre. Ni tan sols com a premi Nobel de la Pau...

—De tota manera, poc abans dels Jocs Olímpics de Pequín, va posar una querella contra el govern xinès a l'Adiència Nacional espanyola per les morts que hi hagué al Tibet el març de l'any passat...

—El sol fet que l'audiència hagi acceptat a tràmit la querella ja és un bon senyal. De tota manera, els jutges ens han dit que el procés serà molt lent. Però nosaltres no pararem, no deixarem que caigui en l'oblit. Tinc esperança perquè, encara que l'audiència no tindrà força per a portar ningú de la Xina davant el tribunal, almenys això surt als diaris i la gent en parla.

—L'any passat, com heu recordat, el dalai-lama va parlar de retirar-se de la política. Creieu que ho farà?

—El novembre passat hi va haver una trobada a l'Índia, convocada pel dalai-lama, amb els representants a l'exili, en la qual vaig participar. Durant sis dies vam discutir sobre el passat, el present i el futur del Tibet. També es va demanar al dalai-lama que continués essent el responsable espiritual i polític del Tibet. Ell ho va acceptar, de manera que no deixarà la política, no ens abandonarà.

Xevi Camprubi